

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Iuuentvtis, Sive Insigniores Pveritiæ Atqve Adolescentiæ Sanctorvm

Bosendorf, Hermann

Monasterii VWestphalorvm, 1615

In Aprilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42900

co quam amabilis magistro, quam desideratus cōdiscipulis, quam honorabilis monachis ibidem degentibus, quam deniq; charus omnibus, qui eum nosse poterant, fuerit, nemo facile dixerit. Diligebat eū magister, morum eius probitate & literarum studio delectatus: desiderabant cōdiscipuli, sedulitate eius & obsequijs deuincti: honorabant monachi piam eius conuersionem & meritorum sanctitatem admirati: amabant postremo noti omnes miro eius ad singulos vel amore, vel honore prouocati. Itaq; quamuis charus esset omnibus, à magistro tamen tanto specialis dilectionis priuilegio colebatur: vt de eo sæpius diceret, se, si ei optio daretur, suam potius vitam daturū, quam dilecto filio suo (sic enim eum appellabat) aliquid mali, aut aduersitatis eueniret. De reliquis porro virtutibus B. Ludgeri, eiusq; miraculis & apostolico officio, videatur loco cit. Surius.

Mira B. Ludgeri virtus.

A Magistro dilectus filius appellatur.

A P R I L I S.

EXEMPLVM S. RICHARDI CICE-
strensis Episcopi in Anglia 3. Aprilis
apud Sur. Tom. 2.

S Richardus natione Anglus, nobili loco natus, in pueritia, præter illius ætatis ingenium, à choreis & id genus vanitatibus atq; perniciosis spectaculis adeo abhorruit, vt cogitatione suorum nullis neq; blanditijs, neq; suasionibus ad ea pertrahi potuerit, sed potius pietati

Prudentia.

G pietati

pietati ac morū grauitati deditus, omnes coe-
 uos suos & condiscipulos tam eruditione,
 quam vitæ ac morum integritate præcelluit.
 Cum porro frater eius qui adhuc tener in ca-
 ptiuitatem abductus fuerat, maturiore æuo ita
 è custodia dimissus rediisset, vt nihil secum
 nisi nuditatem & extremam inopiam adfer-
 ret, Richardus eius egestatem miseratus, vt af-
 flictis ipsius rebus consulere, se totum ipsius
 seruitio tradidit. Proindeque haud modico
 tempore in multa paupertate ac patientia mo-
 dò ad aratrum, modò ad bigam, modò ad ali-
 os id genus duros labores adhibitus humili-
 ter & modestè seruiuit. Quibus sanè officijs
 tanta sibi fratrem beneuolentia deuinxit, vt is
 totius terræ suæ eum heredem scripserit. Non
 multo post cognati & amici nobilem quan-
 dam puellam opibus præstantem Richardo
 desponsarunt. Qui fratrem proinde de tran-
 scripto sibi fundo indoluisse intelligens: Non
 est, inquit, frater carissime quod te hoc nomi-
 ne affligas: En tibi literas fundūq; restituo, sed
 & spōsam ipsam, quam ego nunquā osculatus
 sum, libens tibi cedo: si tamē ipsi eiusq; amicis
 id molestū non fuerit. Atq; ita omnibus rebus
 abdicatis sponsaq; & amicis desertis, primū ad
 Oxoniensem Academiā, indè Lutetiā Parisio-
 rum se cōtulit. Tāto autem ferebatur discendi
 desiderio, vt nullā aut paruam admodū cor-
 poris curā haberet, omnesq; suas cogitationes
 vsq; adeo in literarū meditatione defixerat, vt

Humilitas.

Castitas.

*Ingens dis-
 gandi amor.*

cate-

cætera omnia præ illarum amore nèglexisse
 videretur. Degebat tûc temporis cû alijs duo-
 bus studi orû socijs, quos vna eademq; pauper-
 tas affligebat: eratq; illis tribus vnicum solum
 capitis operimentum, quo lectiones audituri,
 per vices utebantur. Cibus vero panis & vini
 parû cum olusculo aut eius generis vili edulio.
 Carnibus enim & piscibus vt vescerentur eo-
 rû paupertas nõ sinebat. Et nihilominus toto
 vitę suę spatio nunquam se iucûdiores & sua-
 uiores duxisse dies, præter id tēporis, vir san-
 ctus affirmare cõsueuerat. Interea cum tantos
 in bonis literis pgressus fecisset, vt omnium
 iudicio magisterij titulo dignissimus haberetur,
 denuo ad Oxoniensem Academiam profectus
 est, ibidemq; eum eruditionis gradum cum nõ
 mediocri laude est cõsecutus. Inde vero Bononiã
 ad animû clarissimis iurisprudentiæ disciplinis
 excolendû se recepit, vbi septēnio tanto cû
 eruditionis incremento versatus est, vt dimidio
 & eo amplius año, summa cum dexteritate &
 laude præceptoris sui in docēdo vices supple-
 uerit, quo factõ eũ gratię & benevolentię locũ
 apud præceptorẽ obtinuit, vt vnicã ei filiã
 cum omnibus facultatibus tradere peroptãrit.
 Verû Richardus qui diuinos in pectore motus
 præsentiebat, submissè admodum gratias agens,
 in Britannia redijt, vbi vsq; adeo eius creuit
 existimatio, vt vnanimi omniũ cõsensu Oxoniẽsis
 Academię Cæcellarius crearetur. De reliquo vitę
 decursu, ac virtutibus eius laudatissimis videatur.
 Sur. loc. c. G 2 PVE

Temperantia.

PVERITIA S. VINCENTII COGNO-
 mento Ferrerij, professione Dominici 5. A.
 prilii, apud Sur. Tom. 2.

*Morum ma-
 turitas.*

BEatus Vincentius, ex antiqua honestaque Ferrerorum familia, Valentia clarissima Hispaniæ ciuitate oriundus, parentes habuit morum elegantia & honestate vitæ admodum conspicuos. Hic annum ætatis sextum ingressus à parentibus literis admouetur, quibus tanta industria incubuit, vt condiscipulos suos multis parasangis anteuertet. Erat vero adhuc puer ab omni non modo lasciuia, sed lusu etiam puerili alienus: & si quando pueris eum adesse contingeret, post breuem honestumq; lusum, indicto silentio, locum aliquem eminentiorem conscendebat, eaque quæ ab egregijs diuini verbi præconibus audierat, summa cum dexteritate proferebat, & graphicè admodum eruditorum Theologorum gestus, dicta, ac sententias cum audientium admiratione exprimebat. Años dein natus duodecim tam insigni diligentia dialecticæ operam dedit, vt summus eruditione haberetur. Vitam porro suam iam adolescens iuxta ac puer, cum omni innocentia studuit ducere. Siquidem ad fortunatissimam indolem, qua sponte ad virtutem propendebat, sæcunda bonorum operum Dei accesserat gratia; nec parentum integerrimorum deerant hortamenta, qui multis eum blanditijs frequenter incitabant, & exhortabantur, vt inchoatæ virtutis insisteret vesti-

vestigijs, & seipso quotidie melior esse cona-
 retur. Horum ille ductu, debito tempore Ec-
 clesias frequentabat: Missarum solennijs in-
 tererat, prædicatorum doctrinas hauriebat,
 religiosè ieiunabat, piè Dei laudibus vacabat,
 singulis hebdomadib. quarta & sexta feria ie-
 iunare didicerat; eamq; cõsuetudinem quoad
 vixit accuratè seruauit. Beatissimæ Virgini *Pietas.*
 Matri mirum quantum deuotus erat, cuius si
 quod præconium pro concione audisset, non
 solum lætabatur, sed etiam præ gaudio lacry-
 mas tenere non poterat. Semper autem flebat
 vberimè, quãdo de mysterio passionis Chri-
 sti, aut ipse legebat, aut ab alijs legi vel dici au-
 diebat. Tantamq; ex lachrymis capiebat sua. *Deuotio.*
 uitatem, vt earum sibi iucunda continuatio,
 contraq; molesta accideret interruptio. Pro
 singulari quoq; sua erga crucem Iesu Christi &
 B. Virginem Mariam deuotione, officium,
 quod in vtriusq; laudem Clerici dicere solent,
 statutis quotidie horis dicebat. Erga pauperes,
 præsertim religiosos, liberalissimum se sem-
 per exhibuit: quos ille in parentum ædes in-
 troductos, rebus, quibus poterat, lætissima
 fronte reficiebat. Et quamuis in eiusmodi pie-
 tatis officijs assiduo versaretur, nunquã tamen
 vel cõtracta id fronte parentes vetuerunt, sed
 virtutis eius studio gratulantes tertiã illi par-
 tem substantiæ, quæ eum contingebat conces-
 serunt: quam ille quatriduo totam pauperi-
 bus erogauit. Accedebat ad priorem laudum
Misericordia.

cumulum illud non minori admiratione dignum, quod anno ætatis suæ primo & vicesimo inter eos qui Valentia philosophiam Theologiamque profitebantur summus omnium haberetur. Erat ei acre ingenium, grandis memoria, & pertinax discendi aviditas: quæ omnia cunctis eum civibus Valentinis gratissimum reddiderunt. Pater vero in adulto iam filio tantam rerum peritiam, tantamque morum elegantiam attentius considerans, animo fluctuare cœpit, & ancipiti cura iactari, cui potissimum vitæ generi filium destinaret. Accersito igitur ad se Vincentio, omnem consilij sui rationem exposuit, eique libertatem fecit, ut vel religiosæ vitæ institutum, vel virginem aliquam nobilitate & pari diuitiarum ac formæ gloria præstantem eligat, vel postremo, ut Romæ aut Parisijs virtute & eruditione suam ac familiæ totius nomen sempiternum reddat. Ad quæ Vincentius: Scito inquit optime parens, à diuitijs, corporis voluptatibus, & sæculi huius honoribus me alienissimum esse, omnemque amorem, curam ac totius vitæ consilia in Iesum Christum defixisse; proindeque illi me totum in sacro Dominicanorum Ordine dedicare constitui. Hoc igitur vnicè abs te peto pater mi suauissime, ut, si me amas, tua me benedictione imperes. His sermonibus valdè permotus pater, ruensque in amplexus filij, multis cum lachrymis ei benedixit. Filius quoque à collo patris

*Magna
perfectio
Vincentij.*

tris pendens, ac paternis lachrymis plurimum commotus vberimè flebat. Itaque spiritali lætitia & mutua pietate collachrymantes, Deo gratias retulere. Mater deinde vbi ex viro sanctum filij propositum comperit, maximopere gauisa est, vidensq; filiũ ante se prostratũ, vt maternã benedictionem acciperet, in lachrymas soluitur, & sic eum affatur: Hoc, inquit, est charissime fili, quod semper optaui, & q̄ à Domino mihi cõcedi vehemētissimè postulauit. Tibi & nobis gratulor. Tibi q̄dem, quia effugies huius caducæ vitę miserias: nobis autem, quia à Iesu Christo nobis concedi meruimus, vt nostri voti compotes nos esse videremus. Igitur Dominus custodiat introitum tuum & exitum tuum. Det tibi Deus cælestem benedictionem. His alijsq; sermonibus maximã illius diei partem consumpserunt. Postera vero luce Vincentius ad conuentum Prædicatorum à patre deductus, cum gaudio suscipitur & triduo post, annos iam natus octodecim religiosa veste donatur. Tum ille nouis militiæ armis Beato Dominico succenturiatus, eiusdem viri sanctissimi vitam principio studiose euoluit, ne quid se lateret eorum, quæ ad inelyti sui ducis imitationem pertinerent. Atq; vt opportuno tempore Euangelij doctrinam longè lateq; diffunderet, tã assidua diligentia sacrarum literarũ lectioni incubuit, vt cõtinuò dignus habitus fuerit,

qui Philosophiæ docēdæ præficeretur. Quod ille munus eximia facundia & eruditione triennio magna cum laude compleuit. Dein Barcinonam atq; Ilerdam studiorum gratia profectus tanta sapientiæ laude effloruit, vt post octo annorum circulum, pro singulari sua eruditione, à Benedicto Romano Pontifice Theologorum collegio ascriberetur. Tandemque Valentiam reuocatus publicas ad populum conciones habere cœpit, tanto cū fructu, vt multi etiā è vicinis ciuitatibus ad eum audiendum confluerent. De cæteris eius pro castitate certaminibus, zelo animarum, & illustri sanctitate videatur loc. c. Surius.

PVERITIAS. HERMANNI COGNOMENTO Ioseph monachi Steinueldensis. 7. Aprilis, à quodam eius familiari conscripta, apud Sur. Tom. 7.

*Castitas.
Obediencia
Morum
maturitas.*

Lingua moderatio.

S Hermannus patria Coloniensis in paupertate educatus, à prima infantia didicit nulli animum subdere voluptati, sed subdi parentibus & quibuscunq; maioribus cum metu & reuerentia, & cum coætaneis suis benignè conuersari. Nulla illi proteruia vultus, nulla in verbis aut moribus petulãtia, quæ plerosq; puerorum dehonestare cõsueuerunt: sed vultus omnino serenus, oculiq; blandissimi interiorum pectoris lætitiã loquebantur. Nunquam ex eius ore iactantia, contumeliã, mendacia, detractio aut turpiloquium audita sunt.

Anno

Anno ætatis septimo literas exorsus, habili erat ad discendum ingenio, eumq; mox gratia cælestis ad diuinum conuertebat obsequium: cæteris enim condiscipulis suis ex more festo quouis die lusitantibus, ab eorum se consortio subducebat, & monasterium Deiparę Virginis ingressus, ante illius imaginem, formam pueri Iesu in sinu gerentem assistere consuevit, & modo imaginem matris, modo filij perinde ac viuam alloquebatur, panemq; ac fructus, si quos forte penes se habuisset, nunc matri nũc filio porrigebat. Stetit quandoq; puerulus coram eadem imagine, & pomũ illi cum magna instantia & deuotione præbebat. Et ecce benigna mater vt deuotionem pueri sibi deuoti cõmendaret, imaginis manum extendit, & porrectum sibi munusculum de manu pueri comiter accepit. In posterũ vero etiam apertioribus se puero reuelationibus manifestauit. Cum igitur die quodã missis puerorum lusibus ad idem monasterium itasset, vidit iuxta pulpitum quod in medio ecclesię situm est, in eminenti quadam via, in specie uiuentis beatissimam virginem, & cum ea custodem ipsius virginis Ioannem Euangelistam, & coram matre puerum Iesum se cum Ioanne quasi quibusdam puerilibus lusibus exercitatem. Cumq; hæc puer Hermannus cum delectatione admirãs spectaret, nutu manus accersitum sic Mater compellat: Hermanne ascende huc ad nos. At puer, Quomodo, hoc inquit possum,

Lusus pueriles deuotat. Et ad Ecclesiam properat.

Deuotio.

sum, cum Chorus sit clausus & scalæ defint per
 quas ascendam? Cui beata Virgo: Tenta ait, si
 possis, ego te porrecta iuuabo dextera. Paruit
 puer, sed frustra conantem virgo porrecta
 manu, attraxit. Solebat autem familiaribus
 hoc narrare, quod cum niteretur ascendere,
 clauus unius ferrei, sensibilem secundum cor
 fixuram acceperit, quam multis etiam post
 annis cum dolore sustinuit, eamque fuisse præ-
 sagium multarum tribulationum, quas ad ex-
 tremum usque exforbuit, affirmabat. Cum
 vero in pulpitum auxiliante diua matre con-
 scendisset, ipsa monente, Hermanno cum
 puero Iesu ludendi facultas data est, matre in-
 terim sedente, & ludos pueriles familiari-
 ter inspectante. Et cum in tam mirabili de-
 lectatione aliqua pars diei transacta fuisset,
 appropinquante officio vespertino, puer Di-
 ua Matre iterum opitulante descendit. Cum
 die quadam secundum consuetudinem suam
 Ecclesiam B. Virginis puer intraret, & hye-
 mali tempore nudis pedibus incederet, vi-
 dens puerum mater misericordie in tanto fri-
 gore corporali, à cordis feruida deuotione
 minimè tepuisse, cur in tanto frigore nu-
 dis incedat pedibus interrogat. Respondit
 puer se calceis carere. Sciens autem beata ma-
 ter parentes pueri rei familiaris inopia labo-
 rare: Ad lapidem istum accede, inquit, & re-
 pertis illic quatuor denarijs, calceos tibi com-
 para. Quibus ille inuentis ad B. Virginem læta-
 bun-

*Recreat se
 Iesus cū pu-
 ero Iesu.*

*B. Maria do-
 nat ei pecu-
 niam pro e-
 mendis cal-
 ceis.*

bundus recurrit, at illa subiecit. Quotiescunq;
 aliquo indigueris, calceis, tabulis, aut stylis aut
 alijs necessarijs ad eūdem locū accede, & inue-
 nies denarios quibus tuę necessitati consulas.
 Quis hęc referre, scribere, credereue p̄sume-
 ret, si nō paucis diebus ante mortem suam, pia
 calliditate inductus à nobis, p̄pria cōfessione
 aperuisset? Accidit posthęc eades quasdā Colo-
 niæ incendio cōflagrare, atq; inter medios ig-
 nes basilicā quandā prorsus illæ sām p̄manere,
 q̄ puer sanctus admirans, in culmine ecclesiæ
 Christū Dñum, in forma crucifixi stantē, su-
 amq; eadem defensantem aspexit. In tātis reue-
 lationū cōsolationibus pueritia teneriore de-
 cursa, cū iā circiter 12. ætatis annū ageret, vide-
 retq; mundū pene vniuersum cupiditatū flam-
 mis absorberi: & solos illos à mortiferis igni-
 bus posse saluari, q̄ subter alas cōfugerent cru-
 cifixi, q̄ illi per basilicā à flammis cōseruatam
 fuerat ostensum, decreuit mundus adhuc, mū-
 dū inquinatū deferere. Itaq; ad Steinfeldēsem
 Ecclesiā diœcesis Colonientis, ordinis Prēmō-
 stratensiu à notis suis perducitur. Cumq; illic
 aliquāto tēpore moraretur anteq̄ habitū mo-
 nasticū indueret, cōtigit dedicationem sacellī
 S. Michaëlis Archāgeli, q̄ in occidentali parte
 Ecclesiæ supra testudinem extabat aduentare.
 Stans igitur Angelicus puer coram sacello, vi-
 dit per quoddā muri ostium ingentem irrum-
 pere flammam, tanta vi & impetu, vt totū mo-
 nasterium iam comburi vereretur; & iam iam
 clamaturus erat, vt ferrent suppetias ardentū

*Christus so
 Hermanno
 reuelat.*

Verecundia

sed repressus puerili pudore & humili verecundia (quæ vsque ad finem vitæ etiam plus quàm sexui femineo ei moderabatur) vocem compressit, donec rei exitum cerneret, quam omnes circumstantes vel non videre vel dissimulare nimium mirabatur. Tandem ignis mirabiliter conspecti, non alium vidit effectum, nisi quod ad accipiendum religionis habitum nouo incendebatur desiderio, eo quæ tam valido, vt ab illo suscipiendo præ dulcedine flammæ quam intus conceperat, ægerri- mè se contineret. Suscepto igitur religionis amictu cœpit religiosus puer proficere sapientia. Sed quia nõdum discretionis annos attigerat, ante quos pueri ad habitum religionis in monasterijs nõ admittuntur, missus est in Frisiam cum alijs coæuulis suis, vt & ætatis scandalum tolleretur, & in phrontisterijs magis exerceretur. Profecit itaq; supra omnes coætaneos suos, tam scientia quam moribus, ita vt se doctorem minoribus, & angelum socijs exhiberet. Nihil vitiorũ in illo quib. adolescentes studiosi implicari solent, puta, insolentia, simulationes, rixæ, contumeliæ, verbera, verborum scurrilitas, & nausea studiorum: quin potius spiritali alacritate perfusus ad discendum erat promptus, ad quælibet imperata obediens, ita mirandum in modum coætaneis suis obsecundans, vt illorum singulari fauore vteretur. Ad sanctissimum Domini Iesu nomen tanto ducebatur affectu, vt nihil liberet in quo

*Alacritas.**Obedientia**Deuotio.*

in quouis genere audire, quod non salutare eius nomen contineret. Itaq; non sine animi molestia fabulas poëtarum iussu magistri dicebat, asserens talibus inanum deorum nominibus frequentatis, Deo omnipotenti iniuriam irrogari. Quam vero suavi prouidentia Deus hunc puerum gubernaret, hinc liquido apparuit: quod cum scabie capitis laboraret, & frequentibus condiscipulorum sannis, puer licet patiens tabesceret: Visus est sibi per soporem sentire animal quoddam totam illam scabiem sine dolorisvlla molestia rostro auellere. Quo facto mane prorsus integro & sano capite inter condiscipulos non sine multa admiratione apparuit: Iisdemq; certatim causam sanitatis percontantibus, solita simplicitate aperuit. Reuersus tandem ad prædictam Ecclesiam, ad seruiendum fratribus in refectorio deputatur, quod officium licet deuotus impleret, de dispendio tamen solitarum precum atque contemplationis non leuiter angicœpit. Cui B. Virgo apparens: Scias, inquit, nihil perinde ex debito tibi faciendum incumbere, quàm vt fratribus tuis ex charitate deseruias. His ille monitis excitatus, cum se ad exemplum Saluatoris in medio fratrum ministrare cogitasset, idemque iugiter animo versaret, tanta ad opus alacritate ferebatur, vt non se ire aut currere, sed volitare putaret. Vnde gratia cælesti inebriatus & spirituali satietate relectus, multo tempore famis & sitis

*Angitur ob
detrimentum
deuotionis.*

*Alacritas
ad opus bo-
num.*

*Abstinen-
tia rigor.*

*Contem-
plationi, vehe-
menter ad-
dictus.*

*Deuotio er-
ga B. Virgi-
nem.*

*Magnam
noctis par-
tem oratio-
ni dabat.*

corporalis detrimenta non sensit. Pia enim fraude circumueniens fratrem, quocū in refectorio ministrabat, de industria ante aut post illum vescebatur, simplicis panis & aquę quasi in consuetudinem versa refectioe cōtentus. Accepto demum nouo officio, quod contemplationi valdè erat accōmodatum, præ incredibilem feruore multum ad cōsuetas spiritus exercitationes adiecit. Nequaquam enim cōmunibus vigilijs, orationibusq; contentus, nouas sibi suę deuotionis dulcedini cōgruentes preces cōposuit, per multasq; gratiarum actiones, quibus sibi ad memoriam Dei erga homines beneficia reuocabat. Præcipuè vero erga matrem Domini susceptricem suam, feruore mirabilis deuotionis exarsit, quã appositis gaudiorum vocibus & angelica salutatione crebrius repetita salutauit, addens singulis gaudijs & salutationibus genuflexiones singulas: atque id genus exercitijs maximam noctis partem duxit insomnem. Tãta autem orationum, contemplationum ac reuelationum dulcedine fruebatur, vt corporaliũ necessitatum oblitus, solo spiritus pabulo se victitare putaret. Et iã in cōsuetudinem sibi verterat, quando quidem custodia monasterij penes ipsum erat, talibus studijs vsque ad tempus nocturni officij, quod matutinas vocant, immorari. Cumq; primo campanę signo fratres excitasset, ipse in lectulo se composuit, donec ad tertium signum, fratribus ad ecclesiam egredientibus

tibus, eodem properaret. Addidit autem his laboribus strati duritiam, capite ad lapidem, corpore ad lignum incumbens. Raptum porro tanto spiritus impetu, ampliore gratia divina bonitas dignata est. Quoties enim post sumptum cibum à refectorio exiret ad monasterium, tantæ suavitatis eum excepit odor, ut in paradysum Domini sibi videretur introire. Ipsa quoq; virgo Mater suavissimis eum odoribus sæpè recreavit. Moris est in ordine nostro, ut quotiescunque nomen venerabile Virginis Deiparæ in Collectis, Symbolo, aut præfatione & salutatione angelica, quæ dicitur pro inuitatorio, pronuntiatur, conventus veniam capiat, id est, diebus non festis procubens ingenua osculetur id, cui oras incumbit: festis vero osculetur manum. Hermannus vero quotiescunque festis diebus conventui fratrum non interfuit, ad nomen Mariæ velocissime se humi prostravit, & quoad potuit sine scandalo terræ sic prostratus adhæsit. Cumq; id crebro contra morem Ordinis faceret, quidam ei familiaris huiusce rei causam sibi petijt explicari. Cui illi secretum proedificatione committendum ratus quoties, inquit, ad nomen sacræ virginis humi me abijcio, odor omnium florum & aromatum è terra exhalans tanta me complet dulcedine, ut semper illic hæerere vellem si liceret. Quod si ea suavitas sensuum, quantam igitur animi fuisse existimes? Verè igitur dixerim memoriam beatæ Mariæ in-

com-

Utitur duriore strato.

compositione odoris factam opus pigmentarij. Porro deuotum sibi iuuenem Beatissima Mater, & suis laudibus iugiter in hærentem, magnificare cupiens, creberrima eum uisitatione dignata est, qualem vix inter familiarissimos inuenias. Sæpè enim contigisse audiuius, vt ille in aliquo monasterij loco orans aut meditans, vocem amantissimæ domine ex aduerso stantis audiret, nec dubius à qua vocaretur (quippe qui vocem eius ex consuetudine probè internoferet) ad illam se conferret: tum vero in aliquo secretiore loco pariter assiderent, & ille quidem B. Matri de ipsius statu sigillatim perquirenti responderet, & ab ea rursus quicquid vellet sciscitaretur. Talibus ille solatijs nocturnas transigebat vigilas. Miretur fortasse quispiam quamobrem B. Hermannus Iosephi cognomentum acceperit. Equidem causam ignoro, nisi quod diuinitus factum videtur, vt homo niueæ puritatis & castitatis à quibusdam inciperet Ioseph appellari. Quod quidem ipse ægrè ferens indignum se esse testabatur, qui sanctissimi illius Patriarchæ: nec non sponsi B. Virginis gereret nomenclaturam. Nocte vero media solitis precationibus intentus, vidit in medio chori virginem longè pulcherrimam, & regio cultu micantem, cum duobus angelis dextra leuaq; assistentibus. Admirans autem visionis nouitatem, vnum angelorum sic loquentem audiuit. Cui hanc virginem desponsabimus?

Respon-

Unde Iosephi nomen acceperit.

Respōdit alter: Cui tandem nisi fratri hic præsenti? Tum alter: Veniat ergo inquit. Vocatus ille accessit sanè pudibūdus. Postquam autem vsq; ad reginam peruenit, sic eum alloquitur angelus: Oportet hanc tibi illustrissimam virginem desponderi. Territus frater humilis & pudicus, indignitatem suam cœpit allegare, tantaq; sponsâ, & sponsi quoq; nomine se proclamauit indignum, Cumq; reluctando moras neceretur, Angelus dexteram eius apprehendit manum, & manui sacratissimæ virginis copulauit, & his verbis eam illi despōdit: Hanc ego virginem tibi trado sponsam, sicut fuit olim desponsata Ioseph, vt nomen sponsi pariter cum sponsa accipias, & de cætero Ioseph vociteris. Et hæc quidem nos ab eius ore accepimus, confirmatumq; est illi hoc nomen, etiam in alia quadam visione, quæ fuit eiusmodi: Nocte quadam post lōgas preces ad lectulum se receperat, iamq; dormitans ad eum locum, in quo orauerat sibi reuersus videbatur; respiciensq; ad summam aram, vidit beatissimam Virginem, infantem speciosissimum inter vlnas gestantem. Cumq; ab ea familiariter vocaretur, accessit ad eam, tactusq; desiderio paruuli, & solita animatus fiducia, Da mihi, inquit, charissima filium tuum. Illa petentem non nihil differens (puto vt magis eius inflammaret desiderium) tādē ei summè optatum porrexit infantem, aitq;: Porta filium meum, sicut à sponso meo Ioseph portatus est in AEGYPTUM:

H ggyptum:

gyptum : vt sicut idem onus, ita etiam, similem eius nominis honorem obtineas. Monitusque à Domina & sponsa sua, ne deinceps ægrè ferret se Iosephum nuncupari, nomen honorificum haud grauatè admisit. Reliquam vero vitæ partem in summa sanctitate atq; innocentia transmittens beato fine, & miraculis gloriosus migravit è vita.

PVERITIA S. AIBERTI MONACHI
& presbyteri Crispinensis monasterij.

7. Aprilis. Sur. Tom. 2.

BEatus Aibertus futuræ sanctitatis adhuc puer præclara de se præbuit indicia. Cum enim prudentia supra ætatem excelleret, cepit carni luæ bellum indicere, vt maturiore ætate eam facilius in gyrum ageret rationis. Quare noctu clam è lectulo surgebat, & flexis genibus ac membris humi stratis, terram innumeris osculando vicibus, tenerum corpusculum fatigabat ; & ne à quoquam deprehenderetur secretius hisce exercitijs vacare satagebat. Adhæc pro Christi amore corpus suum crebris ieiunijs macerabat. Solebat autem illis diebus, quibus ieiunium sibi indicebat, parum aliquid pomiaut alterius rei degustare, vt si fortassis à patre, nolente vt paruulus ieiunaret, interrogatus esset, num comedisset, posset citra mendacium respondere se sumpsisse cibum. Longè vero ille aberat à mendacio & iuramentis, qui nec lus
dicra

*Carnem
pœnitentijs
adomat.*

Ieiunium.

*Linguam
coercet à
verbis otios
sis.*

dicra quidem, aut otiosa soleret verba proferre, in die iudicij de verbis otiosis nequam rationem redditurus. Non est autem silentio premendum, quod cum in agro patris pecora seruaret, audito campanæ sono, illis relictis, ad Ecclesiam confugerit, & laudes cum precibus diuinæ maiestati pro suo captu obtulerit. His virtutum & piarum actionum quasi primitijs quibusdam religiosus puer imbutus maiore accedente ætate duce sancto Spiritu ad maiora contendit. Frequenter enim Ecclesiarum limina terens, verba vitæ cum multa animi deuotione auscultauit. Deinde vero lasciuia & oblectamenta mundi, sensim magis ac magis fastidians atque abominans, cõstituebat vni omnipotenti vacare Deo. Timebat enim ne si mundi fieret amicus, inimicus Dei efficeretur. Itaque arctius vitæ genus complecti desiderans, mundanis illecebris paulo post omnino nuncium remisit, atque apud Eremitam quendam magnæ sanctitatis & miræ abstinentiæ virum ^{Leisurij} ^{rigor.} maiorem vitæ partem inaudita inedia tolerantia pijsimè traduxit. Sunt hæc S. Aiberti in tenera ætate laudatissima exempla, Spiritu sancto magistro, ad imitationem piæ iuuentutis vtiliter derelicta.

MARTYRIUM S. PVERI VVERNERI A
Iudæis necati. 19. Aprilis. Surius

Tom. 7.

Castitas.

VErnerus puer, è pago VVammen-
rat, qui à Baccaraco vnus diei iti-
nere abest, rustica stirpe ortus, Christianæ re-
ligionis & simplicitatis fuit amantissimus, vir-
gineaq; puritate ornatus: qui opere rustico vi-
ctum sibi tenuem cõparabat, ex quo benignè
admodum egenis aliquid impartiebatur. Erat
ei mater pietati dedita, suiq; profectus amans,
sed vitricus supra quam dici queat morosus,
cuius ille calumnias persecutionesq; pertæsus
fugæ consilium cœpit: Cumq; huc & illuc er-
rabūdus incederet, & fame ac siti afflictus nul-
lum omnino miseræ suæ perfugium inueni-
ret, fortè in pastores incidit, qui humanitate
ducti panem ei dederunt: quibus ille rursus
siti non mediocriter laborantibus, defixo in
terrâ baculo, precibus suis fertur largissimum
in Christi nomine fontem elicuisse. Veniens
inde Treuericam Vesaliam sæpè à perfidis Iu-
dæis callidè ad labores accersitur. Ille vero
promptum se puerili simplicitate exhibens,
iussus est ab illis humum in profundum quen-
dam terræ locum deportare. Adueniente in-
terim Paschali solennitate sæpius ab hospita
sua admonitus est, vt sibi ab impijs Iudæis ca-
ueret, ne ab ijs laniaretur. Sed puer qui suo in-
genio aliorum mores vitamq; metiebatur, ne-
glecta hospite admonitione, vni Deo se totum

com-

committebat : ac mulieri sæpius idem inculcanti respondebat: Ego me totum, meaq; omnia Deo committo, cui cura est de nobis. Dein vero Dominicæ cœnæ adueniente die, puer Christo deuotus, peccata sua confessione coram sacerdote expiauit: & se sacra synaxi refecit: lætusq; & ab omni insidiarum suspitione alienus, ad opus à Iudæis inuitatus accessit. Postero vero die, qui acerbissimæ passionis Christi memoriæ sacer est, conceptum animi furorem summa crudelitate in puerum innocentem effuderunt. Primò enim apprehensum, omni clamandi facultate priuârunt, impresso in os eius globo plumbeo, inde suspensum ad columnam ligneam, erectis fursum pedibus miseris modis diuexârunt, & primo flagellis crudeliter cedunt, tum cultro quodam totius corporis venas, barbara immanitate incidunt, & forficibus ex omnibus corporis partibus sanguinem exprimunt, atq; ita corpus scatens innumeris vulneribus triduo suspensum reliquerunt. Habebant autem Iudæi illi famulam Christianæ religionis sacris initiatam, quæ clam visa nefaria eorum in puerum crudelitate, maximo animi dolore impulsâ, iudicem Vesaliensem adiit, eumque in locum ubi pius puer tam immaniter tractabatur introduxit. Ad cuius inopinatum aduentum obstupescentes Iudæi, statim muneribus benè magnis illum aggressi sunt, feceruntq; vt officij sui oblitus ab æquitate & iustitia per sum-

num scelus se abduci pateretur. Puer autem viso iudice exultabundus, ut potuit, sui liberationem postulabat: sed iniustus iudex victus amore pecuniæ, pueri preces neglexit. Tū puer: Si tu mihi, inquit, opitulari nō vis, opē mihi ferat benignus Deus & sanctissima mater eius. Iudice igitur muneribus corrupto, puer à Iudæis interfectus est, eiusq; cadaver in cryptā quandā prope Baccaracū coniectum, præclaro ibidem lumine noctu conspecto vigilantibus innotuit, & rei compertę admirationem, odor gratissimus è cadavere exhalans, & multa ad tumulum huius martyris facta miracula cumularunt.

DE S. ANSELMO CANTVARIENSI

Archiepiscopo. 21. Apr. Sur. Tom. 2.

Pietas.

Morum integritas.

De vita sua deliberat.

S Anselmus & natalibus & virtute verè nobilis, cum immortalem gloriā cupidius à teneris vnguiculis meditaretur, maternis adhortationib⁹ pias aures lubens cōmodabat, & morū probitate alios in sui amorem rapiebat. Traditus dein literis mirū quātum pficiebat. Necdū ætatis annum 5. & 10. attigerat, & iā quo pacto diuinis sese obsequijs dederet, quodue genus vitæ deligeret matura cōsultatione pertractabat, vnde in eū sensum venit, nihil vita monachorū esse præstantius: Huius igitur cōuersationis amore ductus, ad Abbatem quandā peruenit, & sacro eius cōtubernio petijt sociari. Qui illum semel iterumq; rogitantem, Deo sic disponente, remorans cunctabatur.

Capit

Cœpit vero interea corporis vigor, iuuenilis ætas, & seculi prosperitas haud modicè ei ar-
ridere, & paulatim conceptus animi feruor a-
deo à religioso proposito tepescere atq; de-
fluere, vt iam vulgaris ipsi hominum vita præ
cælibatu monastico allubesceret. Studiũ quo-
que literarũ, in quo se magnopere solebat ex-
ercere, sensim vanitatibus postponere, ac iu-
uenilibus ludis cœpit operam dare. Verunta-
men pia dilectio, & diligens pietas, quas in ma-
trem suam habebat, nonnihil eum ab istis re-
stringebant. Defuncta illa, illico nauis cordis
eius, quasi anchora perdita, in fluctus sæculi
penè tota dilapsa est. Sed omnipotens Deus,
præuidens quid de illo facturus erat, ne ani-
mam suam, pace transitoria potitus, perderet,
infestũ ei & intestinum bellum generauit. Pa-
ternus enim animus tãto aduersus ipsum odio
inflãmari cœpit, vt omnes ipsius actiones bo-
nas iuxta ac malas, perperam infectaretur. Vi-
dens igitur parentem sua humilitate peiorem
euadere, neq; leniendi ipsius animi vllam ap-
parere rationem elegit potius paternis rebus
ac patriæ renunciare, quam funesta cohabita-
tione famam parentis sui in discrimen addu-
cere. Deinde vero ad apicem perfectionis cõ-
tendens, & velut certis gradibus ascensum pa-
rans Lantfranco viro doctissimo atq; integer-
rimo se erudiendum dedit, tandem in Mona-
sterio Beccensi futuræ sanctitatis egregia iecit
fundamenta.

*Nutat in
proposito.*

*Indulget
vanitati.*

*Patris au-
steritas meo
lioris vita
occaso fuit*

H 4

MIRA-

MIRABILIS PVERITIA S. THEODO-
 ri Siceorum Archimandrita 22. Aprilis.

Surius Tom. 2.

Theodorus in oppido Galatarum, quod
 Siceon appellant, patre Cosma matre Ma-
 ria, quæ in diuersorio publico quæstum facie-
 bat, illegitimo quidem thoro natus, sed præ-
 claro sanctitatis omine matri iam grauidæ fuit
 declaratus: quippe quæ noctu secundum quie-
 tem videre sibi visa est stellam miro fulgore
 radiantem suum in vterum de cælo descendisse.
 Itaque venustum enixa infantulum, sacrisque vn-
 dis ritu Christiano tinctum, Theodorum ap-
 pellat. Quem dein sexto ætatis anno, mater, vt
 in regia ciuitate ad militiam educaretur, pre-
 tiosis ornatum vestibus, Zona aurea præcin-
 ctum, cæterisque rebus ad luxum & superbiam
 diligenter instructum in regiam perducere
 cogitabat. Verum ante destinatum diem ap-
 parens illi sanctus Dei martyr Georgius sic-
 am affatur. Ecquod tuum hoc est de puero
 consilium? Missam fac inanem illam gloriæ
 sollicitudinem: Rex enim cæli & terræ hunc
 sibi puerum requirit. Manè igitur somnium
 enarras cum lachrymis mulier, mors, inquit,
 nati mei appropereat; atque ita labore itineris
 supersedit. Octennis vero factus cum literis
 operam dare cœpisset ob ingenij præstantiam
 egregie proficiebat, nullaque in ipsius mores
 cadebat reprehensio. Pueris quippe colludens
 victor euadebat: Iurare vero, aut maledicere,
 aut

Morum in-
 tegras.

aut aliud quippiam absurdi designare, nec sibi nec alteri permittebat. Quod si ex rebus ludicris pugnae fuisset oborta, illo mox arbitro dirimebatur. Erat in ædibus maternis Stephanus quidam insigni probitate & castitate vir, qui cibis industriè apparandis etiam Principes viros lauto hospitio excipere nouerat. Hic in summo ciborum apparatu ac vitæ licentia quadragesimæ diebus solo pane & aqua vitam tolerabat; cuncta vero laboris & industriæ præmia impēdebat ecclesijs, optimamq; temporis partem precibus pijsue operibus tribuebat. In quo puer spectatę virtutis exempla obseruans & amore diuino cælitus ardescens, vitam eius æmulari, ac summa contentione vestigijs eius cœpit insilire. Hunc pueri zelum ignorans mater, eum à ludo literario domum reuertentem, cibum capere cogebat. At ille horam prædij subterfugere, atq; in vesperam vsq; ieiunus in Gymnasio hæsitare constituit, deinde vero cum Stephano ad preces Deo nuncupandas ecclesias sub vesperam frequentabat, tandemq; domum reuertens solo pane & aqua vesceretur. Cumq; multum à feminis & Stephano moneretur, vt ederet, eorum monitis acquiescere renuebat. Videns itaq; mater puerum inedia & refectiois tarditate nimis gracilem euasisse admonito ludimoderatore vt Theodorum hora prædij dimittat, eiusdem animum, vt leguminibus saltem vesceretur, pertentat. At is condicto

*Ieiunium.**Pietas.*

H 5 tem-

tempore à scholis dimissus, prandium nihilo fecius deuitabat, atque in montem vicinum ad B. Georgij ædem se conferebat. Perspicuè vero ab eodem sancto sub forma adolescentis eò perducebatur: & oratorium ingressus diuinarum scripturarum lectioni vacabat. Dein à meridie scholam repetens, domum non ante vesperam redibat: matrique interroganti, cur ad se hora prandij non venisset, ipse excusans respondebat, ita suum languere stomachum, vt nullacibi cupiditate teneretur. Intellecto autem quod in templo D. Georgij demorari consuesset, perductum ad se puerum minaciter increpat, atq; vt à scholis domum rectà reuertatur, iubet. At is de pristina consuetudine nihil diminuens, nullis neque minis neque veneribus, ab instituto suæ abstinentiæ potuit auocari. Accidit porrò Theodorum iam decennem vulgari apud suos morbo correptum de vita periclitari, & in templo S. Iohanni Baptistæ sacro ante aram collocari. Quo loco cum super ipsum de imagine Saluatoris è laquearibus imminente, duæ roris stillulæ cecidissent, morbo repente leuatus & incolumis domum reuertit. Cum autem inter matrem & alias mulieres dormiret accedens Christi martyr Georgius puerum, cæteris interim profundiore somno oppressis, primum quidem sub Stephani specie, dein sub propria persona excitauit: Surge, inquit, puer Theodore, ad precandum S. Georgij oratorium ingredia-

ratio.

diamur. Surgentem vero cum lætitia & alacritate cum essent adhuc tenebræ in templum deduxit. Et multis quidem in via ferarum formis, à dæmonibus eum territantibus, inuadebatur, quos Christi martyr educto gladio profligabat, puerumq; vt crebrius eodem vētitaret, faciebat alacriorem. Cumq; id quotidie factitaret mater & reliquæ feminæ eum diluculo nō inuentum pernoctasse in templo suspicantes, inde per capillos puerum abstraxerunt. Mater vero verberatum filium ad lectuli spondam alligauit, & cibum ei denegauit. Tum nocte illa S. martyr Georgius cuius oratorium puer frequentare optabat, matris tricto ense minabundus apparuit, mortem ei, ni soluat puerum, se illaturum affirmans. E somno igitur experrectæ mulieres, Theodorum soluerunt, blandisque verbis orârunt, ne sibi succenseret quod vapulasset; dein percontantur, cuius auxilio fretus, sic ante lucem prodierit. Quibus ille: Primum, inquit, cum Stephano egrediebar, nunc vero venustissimus mihi iuuenis it comes. Hunc igitur sanctum Georgium fuisse arbitantes, puero libertatem faciunt eundi quo velit, atq; ab omni iniuria sibi deinceps temperant. Annum porro ætatis natus duodecimum in B. Martyris Gemelli æde præferuidæ orationi pernox incubuit; tandemq; visus est sibi Regi magna militum caterua cincto assiste

A. B. Georgio in templum deducitur.

Ob pietatis studium vapulat.

assisteres, & eiusmodi ab eo vocem audire:
 Strenuè pugna Theodore, vt perfecta in cæ-
 lis militiæ corona potiare. Quibus auditis som-
 no solutus, multo cœpit ardentius bonis ope-
 ribus studioque pietatis insiltere, adeo vt reli-
 quæ humana consuetudine, à primo Epiphaniæ
 die, ad eam vsq; . quæ Christo Domino in ra-
 mis palmarum sacra est, in angusta cellula Deo
 vacaret, eiusq; gratiam multa precum vehe-
 mentia flagitaret. Duabus vero quadragesi-
 mæ hebdomadibus prima nimirum & media
 nemini prorsus sui alloquendi facultatem fa-
 ciebat. Cæterum pius puer vt hymnis & can-
 tibus Dei laudes in Ecclesia cum alijs celebrare
 posset, totum se ad Psalmos Dauidicos memo-
 ria complectendos transtulit. Cumq; in eo
 negotio omnem luderet operam, fusis ad De-
 um ardentissimis precibus, paucis admodum
 diebus totum Psalterium facili memoria com-
 prendit. Dehinc nouo diuini numinis a-
 more succensus cœpit ecclesias diligenter ob-
 ire, eas præsertim in quibus diuorum memo-
 rias solenni ritu peragi contigisset, per diu-
 ternox orationibus insistere, diuina mysteria
 cum incredibili gaudio percipere, pauperi-
 bus benignè facere, ac deniq; cultum diuinum
 verbis exemplisque amplificare. Viuebat id
 temporis, in loco qui Trapezas dicitur, insig-
 ni pietate vir nomine Glycerius, ad quem
 Theodorus audita eius sanctitatis fama com-
 meauit, vt benedictionis gratiam nanciscere-
 tur.

*Mira ad o-
 pera pieta-
 tis alacri-
 tas.*

*Iugis oratio
 Misericor-
 dia.*

tur. Qui florentem in puero diuinitus virtutem conspicatus, hilari eum vultu suscepit. Cumq; eodem tempore humus nimia siccitate sterileceret, diramq; famem mortalibus minaretur, Glycerius assumpto secum puero ad limina S. Ioannis Baptistæ perrexit, puerumq; monuit, vt flexis secum in terra genibus, imbrem à Deo desideratum precaretur: paruit continuo puer, & peractis cum insita pietate precibus cælum nubibus repente obductum ingentem pluuiæ vim in terram effudit, & imminentem calamitatem magno senis gaudio depulit. Anno dein ætatis quartodecimo relicta cognatione, spretisq; opibus in oratorio viuere decreuit, vbi vt plurimum solo pane victitans, specum sibi sub altaris gradu *Solo pane victitans.* defodit, quam Natali Christi Saluatoris die ingressus, ad Dominicam vsque palmarum incoluit. Aliquando in gelidum flumen ingressus, tam diu in eo perstitit, quoad pedes *Pœnitentiæ rigor.* glacie ac luto compactos vix extraheret: quæ res cunctos spectatores, ipsumque inprimis Theodosium Anastasiopolis antistitem digna admiratione compleuit. Hinc cum in ore *Humilitas.* atque oculis omnium ob illiustrem sanctitatis famam versaretur, maluit inanis gloriolæ auras prudenter declinare, atq; in solitarijs locis ad instar præcursoris inglorius degere. Conscenso igitur excelso admodum monte, petram ad se tegendum idoneam intuitus, speluncam sibi eo loci suffodit obstructoq; aditu,

*Biennio in
spelunca la-
ter, in sum-
ma vita au-
speritate.*

tu, biennio, matre eum velut mortuum iugente, ibidem delituit. Atq; hoc vitæ genus cōscio quodam Diacano delegerat, qui ei ex pacto aquam & aliquantillū cibi ex oleribus ministrabat. Transacto demum biēnio mulieres propinquæ cum Diaconum frequentius ad mōtem cōmeare notassent, suspicatae id quod erat, eum iureiurando obtestantur, vt quid de adolescente nōrit aperiat. At ille cū iuramento impulsus, tūm etiam asperrimum vitæ genus in Theodoro cōmiserans, rem totam locumq; vbi ageret indicavit. Tum ingenti lætitia perfusæ eo conuolant, puerumq; macie & squalore confectum fæto ac vermibus scattentem reperiunt. Credebant se alterum Iob in sterquilinio sedentem contueri. Nec mora inuitum planè ac reluctātem domum primo, inde quasi iam moriturum ad S. Gregorijædem abripiunt. Plorabat per acerbè mater, cæteræque mulieres ærumnis adolescentis illachrymabant. Cum autem hæc religiosissimus Anastasiopolis Episcopus Theodosius accepisset, statim ad eum in oratorium accedens, viso capitis eius vlcere contremuit, & cum eum salutasset, Lectorem declarauit. Magno autem labore sordes eius abluerunt, & pannis lineis vlcera eius abstergentes capitis comam totonderunt. Postridie vero Anastistes Theodosius eum Subdiaconum, Diaconum & Presbyterum instituit: ac sacra benedictione munitum à se dimisit. Beatus vero

Theo.

Theodorus id temporis non nisi duodeuiginti años impleuerat. Quapropter multi Episcopum inculcabant, quod Theodorum ante legitimam ætatem ad Presbyterij dignitatem prouexisset: verum ille quamuis se canones scire assereret, adultam tamen & nobilem virtutem in Theodoro, non ætatem spectandam esse affirmabat, quemadmodum & Paulus Timotheum ætate iuuenem Episcopum constituerat. Quibus auditis omnes in Sententiam Episcopi iuerunt. Nouus autem Christi athleta Theodorus proficiebat sapientia spiritali, & gratia Dei erat cū illo. Habent hic, ut ait Georgius S. huius Theodori discipulus, pueri & adolescentes, in quo angelicam eius vitam, & ab omni crimine remotam imitentur.

AGON S. GEORGII MARTTIS

23. Aprilis Surius Tom. 2.

S Georgius natione Cappadox magnanima virtute martyr, Diocletiano in Christianos crudelitatem spirante, sua se spōte fortissimus athleta Christi in orchestram dedit. Cum enim ob generis nobilitatem, corporis pulchritudinem, viriumq; præstantiam militum esset Tribunus declaratus, & adhæc propter inuictum in bellicis certaminibus robur Comitibus titulo ab Imperatore insignitus, heroica virtute decreuit, nanissimas huius sæculi vanitates pro amore Domini Iesu prodigere. Ita q;

Itaq;

Fortitudo.

Itaq; annum natus vigesimum visa Imperatoris in Christianos immani tyrannide, opibus ac diuitijs quibus affluebat in pauperes distributis, seruisq; libertate donatis, tota mente ad certamen pro Christi gloria subeundum se transtulit. Tertius indicti à Diocletiano Concilij dies agebatur, quo Senatus decretum aduersus Christianæ fidei cultores comprobandum erat, cum ecce Georgius omni formidine reiecta, hilari facie ac mente tranquilla in medium confessum se dedit, & ad hunc fere modum orationem instituit: Quousque tandem ò Imperator, & Patres conscripti & Quirites bonis vti legibus soliti, furorem vestrum in Christianos augebitis, legesque aduersum illos iniquas sancietis? & homines summæ pietatis & innocentie persequemini? eosque ad insanæ religionis superstitionem impie colendam compelletis? Hæc idola non sunt dij, non sunt inquam dij. Nolite dæmonum fraude decipi. Christus solus Deus est, idemq; solus Dominus in gloria patris. Per ipsum facta sunt omnia, & Spiritu eius sancto omnia reguntur conseruanturq;. Aut igitur vos veram agnoscite religionem, aut certe illos, qui eam colunt, nolite dementia vestra perturbare. His verbis attoniti & inopinata dicendi libertate percussi, oculos ad Imperatorem omnes conuertunt, eiusq; responsum operiuntur. Imperator vero tanquam perstrictis tonitru auribus stupenti similis conticuit, repressoque ira-

iracundiæ impetu, Magnentio Consuli, Georgio vt responderet, annuit. Is vero accersito ad se Georgio: Ecquis, inquit, tibi istius audaciæ & magnæ in loquendo libertatis est auctor? Veritas, inquit Georgius. Tum Consul subiecit: Quis est veritas? Respondit Georgius: Christus ipse quæ vos persequimini: Ergo tu quoq;, inquit Magnentius, Christianus es? Ego seruus sum Christi mei, respondit Georgius: eoq; confusus in medio vestrum vitro constiti, vt veritati testimonium exhiberem. Hic verbis populo concitato, incerto murmure multitudo infremuit. Tum Diocletianus silentio per præcones indicto, cum defixis in sanctum iuuenem oculis eum agnouisset, sic allocutus est. Et olim nobilitatem tuam admiratus, ætatemq; honore dignam existimans, ad maiores te dignitatis gradus prouexi: & nunc quamuis ad perniciem tuam dicendi facultate abutaris, tamen quia prudentiam & fortitudinem tuam diligo, tibi vt benignus pater consulo, hortorq; ne rei militaris commoda deseras, neue ætatis florem contumacia tua cruciatibus subijcias: sed dijs sacrificans maiora à nobis præmia expectes. Ad hæc S. Georgius respondit. Vtinam potius tu ipse Imperator, per me verum Deum agnoscens, sacrificium laudis ei offerres, præstantiori enim & immortalis te regno donaret. Siquidem illud quo nunc potiris caducum est & fragile & inanis instar auræ dilabitur. Quã-

I obrem,

obrem, me quod attinet, spreta quavis mundi gloria ad eam aspiro, quæ nunquam excidit, neq; vllius iniuria aut vi eripi potest, eamque propter nullum supplicij genus pertimesco. Hæc aliaque intrepidè loquentem Imperator ira percitus, hastis è cõcilio submoueri, & carceribus m̃cipari iubet. Vbi humi prostratum compedibus vinciunt, & eius pectori lapidem ingentem imponunt. Quæ vir sanctus infra cõto animo inter diuinas laudes pertulit. Postridie eum Imperator ad quæstionem euocari iussit, & rotam aspectu sane terribilem, mucronibus vndiq; præfixam adduci, eaq; alligatum martyrem dilaniari. In eam iniectus machinam martyr, primum ardentibus votis & precibus constantiam à Christo precatus est, moxq; vi rotæ corpus dilaniabatur, & scorpionum more contortum dissecabatur. At martyr hoc supplicij genus strenuè perferens, tâquam dormiens bonum temporis spatium conquiescebat; ita vt Imperator eum mortuum existimans quasi præclara de martyre victoria potitus, exultaret, lætusque ad Apollinis templum sacrificaturus abiret. Vix pedem è loco certaminis extulerat, cum repentè cælitus horrendo fragore excitato, vox ad aures martyris delata est: Fortis esto Georgi, tua enim confessione alij similiter ad fidem vocandi sunt. Paulo autem post restituta temperie visus est altare rotæ immenso splendore coruscans Dei Angelus, qui extensâ manu, integre
eunt

eū sanitati restituit, atq; ad alia certamina forti pectore subeūda est cohortatus. Interea car-nifices ingēti pauore correpti, vt martyrē præter expectationem incolumem cōspexerunt, extemplò réad Imperatorem nefarijs sacrificijs intentum deferunt. Qui viso Georgio obstupescens, vix oculis proprijs fidem adhibebat, tacitusq; secum admirans obstupescibat. Astabant viri duo prætoria dignitate inclyti, quorum vnus Anatolius, alter Protoleo cōspecta rei nouitate plane mirabili, statim in has cōfessionis voces eruperunt: Vnus est Deus magnus & verus Christianorum. Hos cōfestim imperator ira percitus, capitis sententiam indicta causa subire iussit. Sed & ipsa Imperatrix Alexandra, veritatis lumine Dei beneficio illustrata, intrepidè Christum cōfessa est, quam Consul statim abduxit, & ne ad aures Imperatoris confessio eius manaret, domum secum abripuit. Diocletianus autem maxima rabie agitatus vinctum Christi martyrem, in foueam calcariam præcipitem dari iussit, ibidemq; in diem tertium omni auxilio destitutū asseruari. Post tertiuū vero diem Imperator, ne qd ex eo reliquiarū superesset, rursus mandat suis, ossa, si quæ extent (nam certo certius martyrem extinctum esse credebatur) calce profundius obrui, & sempiterna obliuione cuncta sepeliri. Abierunt ad imperium famuli magna populi sequente caterua, eumq; quem planè calcis virtute cōsumptum

putabant, habitu splendido, quasi à conuiuio
procederet, viuumq; & incolumem reperiūt:
qui manibus in cælum sublatis Deo pro vni-
uersis beneficijs gratias agebat. Quo spectacu-
lo tantus animorum motus in plebe exortus
est, vt sublato clamore vnum ac omnipoten-
tem Christianorum Deum collauderent. In-
terea militibus moras neſtentibus rumor ad
Diocletianum peruenit, qui ſtupore attonitus
Dei virtutem magicis artibus ſcelerata mente
aſcribere non verebatur. Hinc cum animum
in omnem cogitationem verſaret, & Marty-
rem Chriſti virtutem, qua hæc gerebantur
extollere audiret: efficiam, inquit, vt experi-
undo tãdem diſcas, nihil aduerſus potentiam
noſtram tuas valere præſtigias. His diſtis fer-
reas iubet aſſeri crepidas, eaſq; copioſo igne,
cãdentes in pedes eius indui. Tum vero inflã-
tibus à tergo licitoribus ad carcerem propelli
martyrem fecit. Martyr autem quanquam a-
cerbiſſimis cruciatibus fatigaretur, gradumq;
difficiliter admodum proferre poſſet, ſecum
tamen ipſe exultans, vno Chriſti nomine in-
ſtanter inuocato, ſupplicij acerbitatẽ ferebat,
animumq; his verbis ſibi ipſi addebat: Curre
Georgi vt apprehẽdas: Sic enim curris, vt non
incallum. Tandem in carcerem retruſus die
illo ac nocte in gratiarum actione alacri men-
te perſtitit, Dei que ſtupendo beneficio ite-
rum priſtinam ſanitatẽ recepit. Poſtridie
Imperatoris mandato, totiuſque Senatus au-
thori-

thoritate accitus, non modo sanus, sed etiam
maiore quam ante corporis pulchritudine de-
corus prodijt, ita vt Imperator stupore op-
pressus vix fari posset. Tandem cum admira-
tione in vocem prorumpens ait: Georgi, si ti-
bi tuæq; saluti rectè consultum velis, omissis
præstigijs magicisq; artibus Dijs sacrifica: alio-
quin multis cruciatibus affectus, dulci hac vita
spoliaberis. Cui martyr. Quanta, inquit, est
ista vestra dementia, quod Dei mei potentia
præstigiarum nomen imponitis, eiusq; præsi-
dia magicis artibus comparantes, ludicras dæ-
monum qui à vobis coluntur fallacias tam im-
pudenter iactatis. Mox acri voce truciq; aspe-
ctu Diocletianus martyris orationem inter-
pellans astantibus imperat, vt os ei contunde-
rent: Sic, inquit, doceatur Imperatores non
esse contumelijs afficiendos. Dein iussit vt
neruis bubulis tam diu vapularet, quoad nu-
datis vndiq; ossibus animo viribusq; deficeret.
Tum illico flagellis in corpus martyris atro-
citer sæuitum est. Sed Christus Dominus, qui
vires animumque ad aspera quæque ferenda
suppeditat, non modo concidere animo ath-
letam suum non permisit, sed ne serenitatem
quidem vultus aliqua tristitiæ nube obscura-
ri: prorsus vt Imperator admiratione plenus
ac cõsilio destitutus, quid tormenti deinceps
inferret haud inueniret. Cumq; Magnentius à
S. Georgio ni præstigijs ageret suscitari sibi
mortuū insultando deposceret, ille fixis humi

I 3 geni-

genibus, fufisq; precibus, mortuum è terræ vi-
 fceribus ad vitam cum ingenti terræ motu re-
 uocauit. Stupet plebs attonita miraculo, & va-
 lida Dei potentiam voce prædicat. Imperator
 vero impotens animi & furore magis exæstu-
 ans, blasphemias in Christum & Georgium voces
 eructat, eumq; in tetrum carcerem abduci iu-
 bet. Interea permulti corruptis pecunia custo-
 dias ad eum ventitant, quæ veteribus delictis per
 ipsum expiati Christo nomina dederunt, eiusq;
 sermonibus & miraculis in fidei constantia cõ-
 firmati, nulla pro Christi gloria certamina
 recusarunt. Imperator igitur, adhibito in cõ-
 siliu Magnentio iussit in diem sequentem iuxta
 templum Apollinis tribunal sibi parari, ut pu-
 blicè de sancto questionem haberet. Nocte au-
 tem illa oras Martyr in carcere, ac paululum ob-
 dormiscens, vidit in somnis Dominum, propria
 manu se subleuantem, & amplectentem, & corona
 capiti suo imposita, dicentem: Ne time, sed bono
 animo esto. Ecce enim iam dignus factus es qui
 mecum regnes. Ne igitur tardaueris, sed prope-
 rè ad me veniens paratis fruere. Quo munere
 incredibili perfusus gaudio martyr postera lu-
 ce ad certamen vocatus prodijt. Et quidem Im-
 perator post alias quibus martyris animu cal-
 lidè pertentabat blanditias, tandem ait: Si vel-
 les mihi tanquam patri amantissimo obsequi,
 & dijs sacrificare, omnes istos, quos exhausti-
 sti cruciatus, maximis honoribus cõpensarem.
 Tū Georgius: Si libet o Imperator templum
 deus

deos visuri ingrediamur. Hoc dicto Imperator gaudio exultas, tanquam victoria de martyris constantia potiturus, cum vniuerso senatu populoque templum intrauit. Omnibus autem ingressis indicto silentio & sacrificio iam parato, martyr extensa manu ad Apollinis statuam: Ecquod, inquit, a me sacrificium postulas? num diuinos vniquemque soli Deo debitos expectas honores? Hęc dicens edito signo crucis dæmonem inhabitantem in verba huiusmodi compulit. Non ego, nec mei similiū quisquam Deus est. Vnus est Deus quem tu testaris. Nos autem in barathrum coniecti concitatiq; inuidiæ stimulis, eandem in calamitatem miseriamq; mortales præcipitare cõtendimus. Tum Sanctus: Quo pacto igitur hic manere, me veri Dei cultore præsentem audetis? Hoc dicto, ingenti cum sonitu statuæ omnes in terram corruerunt. Tunc quidam de populo quasi æstro perciti cõstrictum vinculis Georgium immaniter ceciderunt, utque de medio tolleretur cõclamârunt. Sedato autem populi tumultu, sic Georgium affatur Imperator: Tales, inquit, benignitati meę gratias rependis fædissimum caput? Sic Dijs sacrificare solitus es? Cui S. Georgius ita planè Imperator insane sacrificare didici. Erubescere igitur in posterum talibus dijs acceptam referre salutem tuam, qui ne sibi ipsis quidem afferre salutem potuerunt neue seruorum Christi sustinere præsentiam. Hęc loquenti astitit mox Imperatrix, & Deum Georgij
I 4 publi.

publicè confessa ad pedes martyris humiliter procumbens, Tyranni dementiam conspuebat, deosq; maledictis lacerabat. Cui Imperator: Quid tibi, inquit, accidit Alexādra, quod huic mago adherens à dijs imprudenter recessisti? Illa vero acriter eū repellens, ne responso quidem dignata est. Tandem igitur Diocletianus furore præcipiti sententiam capitis in vtrumq; dictauit: Nec mora constricti vinculis, varijsq; ludibrijs affecti ad necem abripiuntur. Cumq; ad locum in quo coronandus erat peruenisset, fixis humi genibus, oculisq; inter preces in cælum leuatis intrepidè cervicem feriendam præbuit, & repromissam à Deo iustitiæ coronam accepit.

MARTYRIUM SEXDECIM PVERORVM

in vita S. Martyris Paphnutij 28. Aprilis.

Sur. Tom. 2.

B Paphnutius anachoreta in Aegypto, cælesti facundia plurimorum martyrum parens fecundissimus, postquam 40. senatorij ordinis viros suis diuinis sermonibus ad martyrij lauream perduxisset, obibat totam ciuitatem, quærens qui ad brauium ire vellent: noctes autè in orationibus transigebat. Cumq; exisset ab vrbe, inuenit sexdecim pueros ad gymnasium euntes, illorum Senatorum filios qui martyrium sustinuerunt. Beatus igitur Paphnutius, cum ante illos stetisset eosq; salutasset: Miror, inquit, filij quod velitis à vestris paren-

parentibus ab alienari, qui Christi regnum sibi delegerunt, & in cælis regnant, nuncque in illa sanctorum Dei metropoli cum angelis eius se oblectant. Obedite igitur mihi, ô filij, & credite Deo meo, in quem & parentes vestri crediderunt, ac me sequentes venite ad Arianum præsidem & confitemini Iesum regem sæculorum, & vno animo pergite ad cælos ad illum veritatis magistrum, & vera disciplina erudimini. Statim puerorum mens verbis B. Paphnutij confirmata est. Itaque simul crediderunt, dicentes: Eamus, eamus, Pater Paphnuti, nihil impedimento sit nostræ alacritati: iam enim à mundo hoc alienati sumus, & corda nostra in cælis ipsis versantur, ubi est & domus parentum nostrorum. Beatus igitur Paphnutius ceu pastor gregem suum ducens ante illos currebat: cumque ad tribunal venisset, clamans voce elata: Tribunal, inquit, tribunal contra te denuò veni. Ariane tyranne, tu cum Apolline tuo, & ego cum Domine meo Iesu Christo. Arianus autem iussit milites gladios educere, & B. Paphnutium circumdare: sed subito ille à Spiritu sancto abreptus fuit. Id cum sexdecim pueri vidissent, ascenderunt ad tribunal vociferantes: Christiani sumus: en vt liberè hoc profiteamur. Quibus Arianus. Vbinam sunt parentes vestri? An, vt infantes, vos petulantes estis? Habetus, inquiunt pueri, ætatem ad respondendum tibi valde idoneam. Nos sumus illo-

Fortitudo.

I 5 rum

rum filij, qui Martyres fuerunt, & nunc apud Deum sunt. Sacrificate, inquit, præses, ne corpora vestra sub tormentis dispareant. Ad quæ pueri respõderunt: Crucia nos quibusuis tormentis: nõ enim sacrificamus. Arianus vero cū in illos intuens, quendã vidisset alijs natu minore annu fere 13. agentem: Quidnam, inquit, õ fili, tibi proderit si morte pessima sublatus fueris? Quin potius audi me, fili mi, vt apud nos sis, & plurimas pecunias tibi largiar, scribãq; ad Imperatores, qui honore te decorabunt, modo iustis dijs Apollini & Dianæ sacrifices, de quibus & diuina Imperatoris maieestas scripsit, quod hi sunt dei viui. Tũc puer: Et vbinam est Imperatoris edictum, in quo de ipsis dijs ita scriptum fuit? Tum Arianus iussit edictum proferri. Quod cum Sacerdotes sumpsissent, ipsum adorãrunt. Similiter & Præses assurrexit & edictum amplexatus est, pueroq; dedit. Illud cum puer accepisset ac legisset, inuenit septuaginta deos in illo scriptos, de quibus Diocletianus scripserat, vt adoratio & libamen eis offerretur. Iussit autem Arianus ignem ad aram accendi: cum que thus iuxta ac cæteri accepisset, in ignem coniecit. At puer pro thure ipsum Imperatoris edictum in ignem coniecit, dixitque Vnus est Deus Pater Domini nostri Iesu Christi: qui vero in edicto Imperatoris tanquam dij scripti sunt, igne redarguentur. Sacerdotes autem cum suorum idolorum libellum comburi vidissent,

sent, vellebant crines è capitibus suis: & in furorem conuersi gladijs se lacerabant. Indignatus ea re Arianus, iussit puerum in aram tolli, & viuum comburi. Illum igitur abreptum milites in medias flammâs iactârunt. Aequales vero pueri alta voce sic eum rogabant. Frater & consors nostrorum certaminum, memento nostri apud altissimum Deum: nam propter tuam prudentiam primitiæ Deo ipsi & sacrificium tu ante nos oblatum es. Itaque & præses animi tui fortitudinem, & ipsi Græci prudentiam tuam obstupuerunt. Interea puer spiritum suum in medio ignis reddidit. At præses vehementer indignabatur, quod Imperatoris edictum cõflagasset: quamobrem reliquos pueros iaculis configi imperat. Statim igitur milites extra urbem illos circumdederunt, & quindecim pueros illo die iaculis traiecerunt. Atq; ita consummato martyrio illa illustria glorioforum martyrum germina genitorum suorum laureis inter æternos triumphos sociantur.

*PVERITIA S. PETRI MEDIOLANENSIS
martyris 29. Apr. Sur. Tom. 2.*

B Petrus martyr Prædicatorû decus, Italiæ speculû, & fidei pugil ac ppugnator egregius, in Gallia Cisalpina quam Longobardiam vocant, ciuitate Veronensi, ex parentibus hæresi deprauatis traxit originem, vt tanquam lux è tenebris, rosa de spinis, flos è
senti-

sentibus ortus, tanto amplius reluceret in mundo, redoleret in in cœnobio, rutilaret in cœlo, qui è parentibus errore occæcatis, mente fauciatis, atq; corpore corruptis, decus virgineum & inclytus martyr processisset. Nam tametsi parentes habuit hæreticos, quorum institutioni obsecundare filium & vera ratio admonebat, & pia necessitudo compellebat: nihilominus ita se mundum ab illorum seruauit erroribus, vt neq; blandis eorum dolis, neque iteratis persuasionibus, ad hæreticorum siue colloquia siue consortia, vel induci potuerit vel compelli. Quod enim à natura videmus homini & cæteris animantibus inditum, vt homo serpentis, agnus lupi conspectû horreat, & innatam hosti sæuitiam sentiat: hoc puerum bonæ indolis vnctio cœlestis edocuit, vt venenatorum serpentum consortia abhorreret, & lupos rapaces pellibus ouinis tectos, hostes agnosceret, eorumq; commercijs abstineret. Itaq; pius puer annos natus plus minus septem, cum die quodam à scholis rediens in patrum suum hæresi similiter deprauatum incidisset, & lectionis suæ pensum ei reddere cogeretur: Christianæ fidei symbolum illico ei recitauit, dicens. Credo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli & terræ, &c. Quem ille depromptis è scriptura sacra ratiuuculis adoratus, putans eum ceu rudem tyrunculum subuersu facilem fore: Diabolum esse rerum visibilium conditorem atruebat.

At

At puer propositi tenax, & hæreticis cauillis
cedere nescius cõstanter Deum vniuersorum
esse conditorem asserbat. Quocirca Petrum,
prout accidit, si studijs porro incumberet, a-
crem Manichæorum antoganistam fore omi-
nans, patri eius etiam atq; etiam consuluit, vt
puerum à complexu studiorum auelleret. Sed
renuit pater, qui eum postquam prima rudi-
menta deuorasset, nõ difficulter ab hæsiarcha
aliquo ad suam sectam pertrahendum autu-
mabat. Itaq; Petrus exactis domi pueritiæ an-
nis, cum hæreticos in ipsa penè Infantia supe-
rasset, Bononiam missus est, vt animum ad om-
nem disciplinã & cyclopediæ cognitionem
erudiret. Vbi licet esset ab hæreticorum infe-
statione remotus, non tamen defuerunt ei no-
ua impugnationum genera adolescentiæ per-
molesta, quibus flos pudicitæ in discrimen
vocatur. Ecquis vero inter carnis illecebras,
mundi fallacias, hostis tartarei insidias, deniq;
inter lasciuia & lubrica sodalium contubernia
integritatem mentis & corporis possit cõser-
uare atq; tueri? Non est hoc humanæ fragilita-
tis, sed opis auxiliijq; diuini, atq; adeo pauco-
rum priuilegium. Immò vero teste S. Hiero-
nymo in carne præter carnem viuere, non
terrena vita est, sed cælestis. Itaq; ingeniosus
adolescens cum sortitus esset animam bonam,
etiam ad corpus incoïnquinatum & cor imma-
culatum conseruandum toto pectore anhelat,
bonitatem circa se diuinæ dispensatio-
nis

*Difficile est
inter lasciu-
nos adole-
scentes tue-
ri pudiciti-
am.*

Virginitatem seruauit integer timè.

nis agnoscens & stupens, sicut longo post tempore coram quibusdam fratribus eius puritatis conscijs, confessus est, quod inuiolatus castitatis dispendia potuerit euitare. Aduertens uero puer sanctus, nõ esse tutũ cum scorpionibus habitare, uelut alter Ioseph reliquit piliũ in manu Aegyptiæ, ipsius pudori infidiantis, & ad religionis portum confugere delibans, mundum cum flore marcescente, parètes cum errore perimente reliquit, atq; fratrum Prædicatorum institutum mundus complexus est. Vbi in ipso adhuc nouitiatu contra carnẽ magno zelo incensus, ne seruus delicatè nutritus proteruaret in dominum, adeo se abstinentia, ieiunijs, vigilijs & precibus macerauit, vt mensuram propriæ fragilitatis excedens, dum uult hostem opprimere, ciuem propemodum perdiderit. Neruis enim corporis nimia exinanitione contractis, tam fortiter eius dentes compressi sunt, vt vel ad forbendũ quippiam quolibet instrumento ægrè diduci potuerint. Restitutus tandem pristinae sanitati, modum quidem abstinentiæ mutauit, sed non abstinendi propositum aut consuetudinem. Cæterum integritatem mentis & corporis, uti à primis ætatis initijs cœperat, ita semper illibatam studuit conseruare, atque in ea conseruanda proficere: vt uirgo mente & corpore permanens, nullum vnquam mortiferi criminis contagium senserit, quemadmodum eius confessoriorum fideli est testimonio

Acerrimũ carni bellũ indicit.

Mortalis peccati expers fuit.

nio comprobatum. Ne vero per otij desidiam & inertiam hostilibus pateret insidijs, in iustificationibus Dei exercebatur assidue, vt in ipso, rebus bonis & sanctis exercitijs perpetim occupato, vitia nullum prorsus locum obtinerent, & à spiritualibus nequitijs permaneret immunis. Erat denique omnium testimonio deuotione ardens, obedientia placidus, benignitate suavis, patientia constans, charitate prestantabilis, & in cunctis moribus magna maturitate compositus. Atque his auspicijs semper ad maiorem sanctitatem progrediens, tandem ad martyrij gloriam nobilis agnotheta conscendit.

PVERITIA S. CATHARINÆ SENENSIS 29. Aprilis, apud Sur. Tom. 2. ab ipsius confessario P. Raimundo, Ord. Prædicatorum Magistro Generali conscripta.

CVM ea quæ in cæterorū Sanctorum pueritia sparsim memorantur, in hac eximie sanctitatis virgine vno cōplexu iucundissimè spectetur, & virgo hæc sanctissima ingenti orbis Christiani bono vixerit, eum in amorem Domini Iesu doctrina atq; exemplis inflammas, magno item iuuentutis commodo eam Sanctis hisce adolescentulis inferendam duxi. Senis præclara Italiæ vrbe integerrimis parentibus edita fuit Sancta Catharina, quæ simul ac vocem in verba formare cœpit, adeo chara fuit omnibus, tantamque eius verba

verba prudentiam redolebant, vt vicinis & cognatis eam ad se rapientibus vix eam mater domi suæ retinere potuerit. Quidam vero eius suauissima præsentia ac sermonibus iucundè affecti, eam Euphrosynam appellabant. Deinde annos nata plus minus quinq; salutationem edocta angelicam, illam crebro iterabat, & cælitus permota, cœpit per gradus ascendendo ad singulos singulas flexis geniculis Virgini Matri salutationes præmere, & in eiusmodi pijs studijs magis ac magis proficere.

*Christus ei
adhuc sex-
enni appa-
ret.*

Sexto dein ætatis anno cum Stephano germano suo paulo adultiore puero domum vadēs, vidit supra verticem templi S. Dominici Christum Salvatorem in throno Imperatorio confidentem, habitu ac tiara in morè summi Pontificis ornatum, cuius latera vtrinq; B. Petrus & Paulus atq; Ioannes Apostoli claudebant. Ibi puella immoto vestigio, oculisq; ac mente in Christum defixis eum amantissimè contemplantur: vicissimq; Christus eam respiciens ac blande subridens, extenta super eam dextera, expressoq; crucis signo ei benedixit. Cum autem Stephanus puerulus iam aliquotusq; præcessisset ac paulo post aduertisset eam non sequi, sed fixo obtutu cælum contueri, iterum atq; iterum ex nomine eam inclamauit: cumq; propius accedendo frustra clamasset, manibus illam protraxit. Tum illa, quasi graui somno soluta, ô si videres, inquit, quæ ego video, ab hac mellitissima visione me nequitiam

tiquam reuocares. Creuit vero deinceps puel-
lula morum maturitate & sensu mirabili, ita
vt facta eius non tam pueritiæ vel adolescen-
tiæ, quam venerandæ senectuti conuenirent.
Iam enim in ea flagrabat ignis diuini amoris,
& gratia vberiore intellectus illustrabatur,
voluntas feruebat, & actiones externæ ad di-
uinæ legis normam dirigebantur. Vitas quip-
pe Sanctorum Patrum Aegyptiorum (prout
Patri Raymundo confessa est) quorundã item
aliorum Sanctorum, potissimũ autem B. Do-
minici, iam tum didicit, non ab vlllo homine
sed sola reuelatione diuina: tantusq; ipsius a-
nimus ardor incessit illas imitandi, vt prope
nihil aliud posset cogitare. Vnde porro ea
profecta sunt tam rara & inusitata, quæ omnes
admiratione complerent. Quærebat latibula,
& clam suum corpusculum quadam chordula
cædebat, precibus ac meditationibus perpe-
tuò vacabat, indies secus ætas puerilis fert,
magis dabat operam silentio, & de victu suo
aliquid demere studebat. Et huius quidem
pietatis alijs quoque puellis author erat, quæ
cum ea pariter se flagellabant, & quoties ipsa
iussisset orationem Dominicam ac salutatio-
nem Angelicam recitabant. Adhæc infantulæ
animus, ex quo visionem iam memoratã ade-
pta est, tantis diuini amoris facibus succensus
est, vt extincta omni rerum terrenarum cupi-
ditate, ad seruandam virgineam integritatem
cœperit aspirare. Quo tempore Deo reuelan-
te

*Affligit
corpus pau-
nitentijs.*

K te

te cognouit beatissimam Deigenitricem omnium primam perpetuæ virginitatis votum Deo nuncupasse. Itaque anno ætatis septimo, non vt septennis puella, sed vt mente prorsus grandæua, matura diu de voto edendo deliberatione præmissa, cum ad id maiori indies desiderio stimularetur, virginitatem suam Christo consecrauit. Tum vero omnes mundi delicias à se abdicauit, bellumq; carni etiam nõdum rebellanti indixit. Statuit enim, quoad fieri posset, carni carniū esum non permittere. Itaq; si quid ei carniū apponeretur, vt plurimum porrigebat eas Stephano fratri, aut paulatim nemine aduertente felibus proiebat. Flagella nõ solum continuabat, sed etiam augebat, & sola, & cum puellis: & quod mirum in tãtilla ætate videri possit, tenebatur ingenti animarum zelo, & peculiariter illos amabat sanctos qui animabus lucrãdis operam nauassent. Vt autem virginei pudoris florem melius illibatum seruaret, & proteruientes contrarationem animi impetus temperantiæ fræno cohiberet, primum cuiusq; generis cibus coctis excepto pane sibi interdixit, eoq; breui temporis spatio peruenit, vt pane & crudis herbis contenta, nihil de corporis necessitatibus cogitaret. Anno autem ætatis vicesimo etiam pane abstinuit, prorsus vt medici totã eius vitam magnum miraculum esse faterentur. Lectum ex tabulis ligneis sibi parauerat, nihil quicquam alterius rei addens, inque eo vel sedens medi-

Septimo ætatis anno vouet virginitatem.

Carnium esum vitat.

Zelus animarum.

Abstinentia rigor.

Lecti austeritas.

meditabatur, vel prostrata orabat, suoq; tempore nullis detractis vestibus somnum capiebat. Corpus suum exemplo Sancti Dominici *Copus catenatus cadit.* aliquandiu ter quotidie ferrea catena vsque ad sanguinem duriter cædebat: adeo vt mater eius eiulatu & miserabili questu, vicinos acciuerit, veritate sibi filia tanta sanguinis profusione exitium adferret. Postquam *Amorem virginis amputat.* vero ad nobiles peruenit annos abscissis crinibus coniugium mortale recusauit, adeo vt nullis dæmonum hominumue tentationibus cederet, sed spretis conuitijs ac maledictis, quæ parentes ac propinqui ad labefactandum castimoniam propositum in eam congeriebant, ne latum quidem vnguem ab instituto continentiam recederet. Mater vero vt hanc animi eius constantiam tandem aliquando frangeret, amota ancilla sordidissima quæque domus ministeria ei demandauit, modisq; omnibus, vt eam à tanta cælestium rerum ac præcipuè perpetuæ virginis amore auelleret laborauit. Videns itaq; pijsissima virgo sibi externa secreta orationis loca esse interdicta intra se ipsam conclaue fabricata est, vnde nunq; cuiuscunq; rei causa egrediebatur. Imaginabatur *Seruitia ex contemplatione dulcescunt.* namq; patrem suum representare Christum Iesum, matrem suam, sanctissimam Christi genetricem: cæteros de familia apostolos & discipulos saluatoris. Hac imaginatione fortiter concepta id assecuta est, vt omnibus illis non sine magna eorum admiratione hilari & officioso

animo deseruiet: & iugem Christi memori-
am retineret, cui omnia se officia prestare cre-
debat. Porro cum ad habitum religionemque
sancti Dominici ardenti desiderio aspiraret,
idque crebris à Deo precibus flagitaret, vidit
per somnum diuersorum sibi ordinum insti-
tutores occurrere, qui eam ad certum vitæ in-
stitutum deligendum hortabantur. Tum illa
concito gradu ad S. Dominicum porrexit, qui
ostenso habitu bono eam animo esse iussit, &
breui compotem voti fore asseruit. Ea autem
visione mirabiliter confirmata, conuocatis
eadem die parentibus ac germanis, à tenera æ-
tate Deo se virginitatem suam deuouisse fi-
denter asseuerat, monetque ne se inuitam ad
mortale coniugium frustra prouocare con-
tendant. Se enim Deo potius obedire debe-
re, cui se consecrasset, quam ipsis. Quo dicto
obortæ cunctis lacrymæ vocem singultibus
intercluserunt. Tandem ubi modum fecere
lachrymis, sic eam parens affatur: Absit dul-
cissima filia, vt quoque modo Deo reluctari ve-
limus, à quo videmus sanctum propositum
tuum proficisci. Fac liberè quod ei spondi-
sti, vertensque se ad vxorem & liberos suos: Ne-
mo, inquit, posthac filia meæ dulcissimæ mo-
lestus sit: vacet liberè sponso suo. Nō est quod
doleamus pro mortali eius sponso, recipere
nos regem immortalem, cui illa se despondit.
Nacta igitur potestatem suo nutu Christo ser-
uendi, incredibile dictu est, quanto studio &
ardo-

ardore assidue cælestium rerum meditationi incubuerit. Deinde S. Dominici regulam complexa, vt Christo mentem ab omni contagione peccati purissimam exhiberet, tam arctum sibi silentium indixit, vt toto triennio ne verbum quidem sola peccatorum confessione excepta loqueretur, Tandemque sedulo illo pietatis studio, tantam diuinæ gratiæ abundantiam, & cum Christo familiaritatem consecuta est, vt maior inter duos homines arctissimo amoris vinculo sociatos esse non posset. Siue enim orationi, siue lectioni, siue externis occupationibus vel etiam corporis necessitatibus intenta esset, vt plurimum iucundissima Christi visione recreabatur, ita vt cū ore hominibus mente tamen Christo loqueretur. Non abs re est hoc loco nobilem huius integerrimæ virginis contra spurcissimas dæmonum tentationes victoriam meminisse. Cum enim permittente Deo, ad probandam virginæ animi constantiam, turpes ei dæmon immitteret cogitationes, castissimoq; pectore adhiberet illusiones & phantasmata dormienti, adeoq; corpora ex aère sumpta oculis & auribus vigilantis ingereret, faceretq; multa quæ sine horrore dici non queunt: illa è diuerso catena ferrea flagellabat corpus suum, fundebat sanguinè, adiciebat permultū ad priores vigilias, ita vt somno pene omni renunciaſſe videretur. Non tamen cessauere hostes, verum ingenti multitudine apparent, hortan-

*Silentium
triennale
seruat.*

*Christus se
pudicissi-
mæ virginæ
familiarit-
rē præbet.*

*Praclarè
pugnat pro
castitate.*

tur blandius ne se asperiore pœnitentia interimat, sed vt iuueniles annos sanctarum feminarum exemplo matrimonio dedicer, perseverantiæ difficultatem opponunt. Quas illa dæmonum voces nec verbulo dignata est. Interea illi ad novas technas conuersi repræsentabant formas virorum ac mulierum turpissimè concubantium & nefandis sermonibus, ipsam ad eandem turpitudinem inuitantium. Cogebaturque hæc etiam oculis atque auribus clausis videre & audire. Accedebat ad cumulum miseriæ pijsissimi sponsi (vt ipsi videbatur) absentia, ita vt nullam omnino opem aut consolationem ab eo perciperet. At illa nihilominus sine intermissione & carnem affligebat, & precibus tota incumbebat. Atque hoc præclarum de se omnibus diuinæ gratiæ sensibili suauitate destitutis exemplum præbuit, ne solita sua exercitia propterea intermittant. Iam multis diebus hæc durauerat infestatio, & ecce quadam die illustrata diuinitus, cœpit hilariter sanè, se totam ad execrandas illas vexationes perferendas promptam paratamque offerre, quam diu ipsi Deo visum esset. Tum vero dæmon quidam improba procacitate eam affatur: Non prius, inquit, ab hac infestatione cellabimus, quam nostræ voluntati assenseris. Cui mox virgo magna securitate respondit: Mihi non solum has, sed alias quasuis molestias pro nomine Saluatoris perpeti iucundum erit atque delectabile.

bile. His dictis pudefacta dæmonum cater-
ua ad instar fumi euanuit, & Christus vulne-
rum stigmatibus insignitus apparuit dicens:
Viden filia mea Catharina, quæ & quanta tuæ
causa exceperim tormenta? ne igitur quic-
quam pro me sufferre graueris. Dein alia
sub specie magis propinquans blando ei al-
loquio de parta ex hoste victoria gratulaba-
tur. At illa; Vbi, inquit, fuisti mi Domi-
ne, cum esset cor meum tot spurcitijs diue-
xatum. Et ille: In corde, inquit, tuo. Rur-
sus virgo. Et qui fieri potuit bone IESU, vt
tu in illo meo esses corde, quod adeo mul-
tis impurissimis obruebatur cogitationibus?
Respondit Dominus: Cogitationes illæ quid
in tuo efficiebant animo? gaudium an mœ-
rorem? Immò verò, inquit illa, non nisi
summum dolorem. Hoc est, inquit CHRIS-
TUS, quod mea operabar præsentia; qua
si tu destituta fuisses, spurcitas illas in vo-
luptatem traxisses. Tu autem filia mea, quia
viriliter mea virtute certasti maiorem à me
gratiam consequeris. Reliqua ne iu-
sto prolixior sim præter-
mitto.

K 4

MAIUS